

Europeiska referensramen för kvalifikationer:

ett stöd för lärande, arbete och rörlighet
över gränserna

10-årsjubileum

Sociala
Europa

Texten färdigställdes i februari 2018,
första utgåvan

Varken Europeiska kommissionen eller personer som agerar på kommissionens vägnar är ansvariga för hur denna information eventuellt används.

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2019

© Europeiska unionen, 2019

Stockbilder: © Shutterstock.com

Vidareutnyttjande är tillåtet om källan anges.

Europeiska kommissionens bestämmelser om vidareutnyttjande regleras genom beslut 2011/833/EU (EUT L 330, 14.12.2011, s. 39).

För utnyttjande eller kopiering av fotografier eller annat material som inte omfattas av EU:s upphovsrätt måste tillstånd begäras direkt från upphovsrättsinnehavarna.

Print	ISBN 978-92-76-02767-6	doi:10.2767/48622	KE-01-18-211-SV-C
PDF	ISBN 978-92-76-02750-8	doi:10.2767/417319	KE-01-18-211-SV-N

Europeiska referensramen för kvalifikationer:

ett stöd för lärande, arbete och rörlighet över gränserna

Innehåll

Förord	4
Inledning	5
Den europeiska referensramen för kvalifikationer: vad är det och hur fungerar den?	6
Deskriptorer som definierar nivåerna i den europeiska referensramen för kvalifikationer	17
Hur kan den europeiska referensramen användas och vem har nytta av den?	20
Vilken påverkan har den europeiska referensramen haft såhär långt?	25
Vad händer i framtiden?	28
Akronymer	30

Förord

«I vårt moderna samhälle behöver människor möjligheter att kunna utveckla och dra nytta av sina färdigheter när de byter arbete och rör sig mellan olika typer av arbeten och fortsatt utbildning. Den europeiska referensramen för kvalifikationer är en hörnsten i vårt samarbete kring att göra människors färdigheter och kvalifikationer lättare att förstå och erkänna när de flyttar i hemlandet eller till andra länder för att arbeta eller studera. Tack vare referensramen kan arbetsgivare lättare jämföra utländska med inhemska kvalifikationer och bättre förstå arbetssökandes kompetensprofiler. Referensramen hjälper människor att ta vara på sina talanger, bereder väg för fortsatt lärande och bidrar till en bättre matchning av färdigheter på arbetsmarknaden.»

Marianne Thyssen

EU:s kommissionär för sysselsättning, socialpolitik, kompetens och rörlighet på arbetsmarknaden.

Inledning

I vårt moderna samhälle behöver människor en bredare uppsättning färdigheter på högre nivå för att kunna arbeta, kommunicera, få tillgång till information, produkter och tjänster, och för att delta i social eller samhällelig verksamhet.

Det är mycket viktigt att färdigheter och kvalifikationer förstås och värderas rätt för att man bättre ska kunna matcha tillgången på kompetens med arbetsmarknadens behov. En gemensam europeisk referensram kan göra det lättare att förstå och värdera färdigheter och kvalifikationer. Den kan även hjälpa enskilda att skaffa sig och uppdatera färdigheter under livet när de rör sig mellan olika typer av utbildning och olika utbildningsnivåer, och mellan utbildning och arbete, inom eller mellan länder.

Kvalifikationer är ett uttryck för vad människor vet, förstår och kan göra. De kan vara av olika slag, som till exempel examensbevis (från universitetet) eller utbildningsbevis (för hantverkskunskaper). Tydlighet kring vad en person faktiskt lärt sig (läranderesultatet) för att få en viss kvalifikation är avgörande för att enskilda, arbetsgivare och utbildningsanordnare på ett korrekt sätt ska kunna värdera kvalifikationer ekonomiskt, socialt och akademiskt.

Syftet med den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande (nedan kallad den europeiska referensramen) är att göra människors kvalifikationer tydligare och lättare att jämföra och överföra. Den europeiska referensramen inrättades 2008 som en gemensam referensram för kvalifikationer, som uttrycks som läranderesultat med stigande kompetensnivå. Referensramen fungerar som ett verktyg för översättning mellan olika kvalifikationssystem och deras olika nivåer. Meningen är att den ska vara till nytta för inlärare, arbetstagare, arbetsökande, arbetsgivare, fackliga organisationer, utbildningsanordnare, organ som arbetar med erkännande av kvalifikationer, offentliga myndigheter och internationella organisationer.

Rekommendationen om den europeiska referensramen reviderades 2017¹ i syfte att anpassa den till dagens verklighet och göra den klar för morgondagens utmaningar. De grundläggande mål som parterna enades om för ett årtionde sedan för att skapa transparens och ömsesidigt förtroende på det europeiska kvalifikationsområdet har bevarats i revideringen. Revideringen var en av de viktigaste insatserna i En ny kompetensagenda för Europa, vars syfte är att förbättra kvaliteten på utbildning och öka dess relevans, göra färdigheter mer synliga och förbättra förståelsen av kvalifikationer². Precis som namnet antyder är den europeiska referensramen också en av de referensramar som hjälper till att leva upp till principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter³. Den första av pelarens tjugo principer är att var och en har rätt till god, inkluderande utbildning och livslångt lärande för att bibehålla och tillägna sig färdigheter som gör att man kan delta fullt ut i samhället och klarar omställningar i arbetslivet.

1 2018-80078-0-1, med deadline 6.12.2018

2 2018-80078-0-1, med deadline 6.12.2018

3 2018-80078-0-1, med deadline 6.12.2018

Den europeiska referensramen för kvalifikationer: vad är det och hur fungerar den?

Vad är en kvalifikation?

I den europeiska referensramen definieras en kvalifikation som *ett formellt resultat av en bedömnings- och valideringsprocess varigenom en behörig myndighet fastställer att en person har uppnått läranderesultat enligt en viss standard.*

Varför är det viktigt med kvalifikationer?

Kvalifikationer används för en rad olika ändamål. De sänder en signal till arbetsgivaren om vad innehavarna förväntas veta, kunna göra och förstå (läranderesultat). De kan vara nödvändiga för att få tillträde till vissa yrken. De hjälper utbildningsmyndigheter och utbildningsanordnare att avgöra vad en person har lärt sig och på vilken nivå. De är även viktiga för den enskilde som ett uttryck för personliga framsteg. Kvalifikationer spelar en viktig roll när det gäller att öka anställbarheten samt underlätta rörligheten och tillträdet till vidareutbildning.

Kvalifikationer består vanligtvis av utbildnings- och examensbevis som tilldelas personer efter utbildning, inläring och (ibland) arbete. Innehållet i och nivån på kvalifikationer som ingår i en kvalitetssäkrad referensram är tillförlitliga informationskällor. De fungerar som en sorts valuta som människor kan använda för arbete eller för att fortsätta att utbilda sig.

Tydligare kvalifikationer som är lättare att jämföra länder emellan

EU:s utbildningssystem är mångskiftande och speglar nationella traditioner. Skillnaderna mellan dem gör det svårt att bedöma vad någon som har en kvalifikation från ett annat land vet, förstår och kan göra i inlärnings- eller arbetssammanhang. Det värde som kvalifikationen fått i ett land förstås därför inte nödvändigtvis i andra länder, vilket kan göra det svårare att känna förtroende för sådana kvalifikations kvalitets och innehåll. Samma sak gäller för kvalifikationer som utfärdats utanför de formella utbildningssystemen och av internationella organ och organisationer. Denna brist på förtroende kan påverka karriärutvecklingen, tillgången på anställningsmöjligheter och tillträde till fortsatt lärande, vilket hindrar rörligheten i EU, både inom och över gränser.

Den europeiska referensramen är en gemensam referensram som gör att det lätt går att jämföra kvalifikationer från olika länder. Detta sker genom att referensramen främjar användandet av läranderesultat för varje kvalifikation för att göra dem tydligare och lättare att förstå. På så sätt bidrar referensramen till inlärares och anställdas rörlighet över gränserna samtidigt som den främjar ett livslångt lärande och karriärutveckling i hela EU.

Vad är en referensram för kvalifikationer?

En referensram för kvalifikationer klassificerar kvalifikationer i förhållande till en rad kriterier för angivna nivåer av uppnått lärande. Dess syfte är att integrera och samordna kvalifikationer och göra kvalifikationerna tydligare, mer tillgängliga och höja deras kvalitet i förhållande till arbetsmarknaden, utbildningssystemet och civilsamhället.

Referensramar för kvalifikationer främjar ett livslångt lärande (dvs. all inläring under livets gång) som syftar till att förbättra kunskaper, färdigheter och kvalifikationer ur ett personligt, medborgerligt, socialt och/eller sysselsättningsrelaterat perspektiv. Denna definition omfattar hela skalan av formellt, icke-formellt och informellt lärande.

Den europeiska referensramen: läranderesultat som grundläggande princip

Traditionellt sett har kvalifikationer gett information om hur länge inläringen pågått och vid vilken institution eller på vilken plats inläringen skett. Information om vad som kan förväntas av den person som innehar kvalifikationen när det gäller kunskap, färdigheter och kompetenser har varit ovanligare och otydligare.

Den europeiska referensramen och alla nationella referensramar för kvalifikationer (nedan kallade *nationella referensramar*) som innehåller en hänvisning till den europeiska referensramen kopplas till en s.k. strategi baserad på läranderesultat (*principen om läranderesultat*). Detta innebär att såväl kvalifikationens innehåll som dess nivå speglar vad innehavaren kan förväntas veta, förstå och kunna göra (läranderesultat).

Övergången till läranderesultat gör en kvalifikation tydligare och ökar dess jämförbarhet mellan och inom länder (t.ex. mellan olika typer av kvalifikationer på samma nivå, eller olika nivåer på kvalifikationer av samma typ). Genom den europeiska referensramens fokus på läranderesultat kan den vara en hjälp för medborgare att hitta rätt på det allt mer mångskiftande och komplexa kvalifikationsområdet.

En strategi baserad på läranderesultat (principen om läranderesultat) bidrar till en bättre matchning mellan arbetsmarknadens behov av olika färdigheter och den utbildning som anordnas, samtidigt som den gör det lättare att validera utbildning som förvärvats i olika sammanhang. Genom sitt fokus på vad en inlärare vet samt kan göra och förstå hjälper läranderesultat till att öppna kvalifikationerna för en större mångfald av utbildningsvägar och erfarenheter.

Den gemensamma referensramen för nivådeskriptorer är kärnan i den europeiska referensramen

Den europeiska referensramen definieras i åtta nivåer baserade på läranderesultat. De tillhörande nivådeskriptorerna visar hur förväntningarna på kunskap, färdigheter, självständighet och ansvar ökar allteftersom inlärare utvecklas från nivå 1 till nivå 8. Tillsammans med deskriptorerna fungerar dessa nivåer som en översättningstabell och gör det möjligt att jämföra kvalifikationer från olika länder och institutioner.

Deskriptorer för läranderesultat

Deskriptorerna för läranderesultat i den europeiska referensramen (se sida 17) speglar två dimensioner: nivåerna och inlärningsområdena.

Dimensionen nivå återspeglar hur läranderesultatets komplexitet ökar ju högre kvalifikationsnivån blir. Till exempel är den nivå av självständighet som förväntas av en innehavare av en kvalifikation på nivå 2 mycket lägre än den nivå som förväntas av en innehavare på nivå 7.

Dimensionen *inlärningsområden* skiljer mellan *kunskap*, *färdigheter* och *självständighet* och ansvar, och gör det möjligt att klassificera olika typer av kvalifikationer på samma nivå. Till exempel kan kvalifikationer vars läranderesultat totalt sett motsvarar samma nivå ha en mer akademisk eller yrkesinriktad inriktning.

Den europeiska referensramen har utformats för att omfatta alla typer och nivåer av kvalifikationer, däribland kvalifikationer från högre utbildning, yrkesutbildning och allmän utbildning, samt kvalifikationer som utfärdats av den privata sektorn eller av internationella organisationer.

Den europeiska referensramens avgränsningar

På EU-nivå baseras politik och insatser när det gäller färdigheter och kvalifikationer (förutom sådana som krävs för tillträde till reglerade yrken) på artiklarna 165 (utbildning) och 166 (yrkesutbildning) i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt. Båda artiklarna gör klart att EU:s insatser har att göra med att uppmuntra samarbete mellan medlemsländerna och, vid behov, stödja och komplettera deras insatser, samtidigt som man fullt ut respekterar deras utbildningssystem och kulturella och språkliga mångfald.

Den europeiska referensramen

- är inte en referensram som harmoniserar kvalifikationer eller kvalifikationsstandarder mellan EU-länderna (men den kan leda till att likartade kvalifikationer tas fram i två eller fler länder),
- inför inget automatiskt erkännande av kvalifikationer mellan medlemsländerna (men den kan underlätta erkännanden genom den ökade tydlighet som den medför),
- är inte inriktad på klassificering av enskilda individers kompetens genom sina deskriptorer som baseras på läranderesultat (men referensramen kan inspirera till och underlätta bedömning och validering av exempelvis färdigheter som tillägnats genom arbete och livserfarenhet).

Hur fungerar arbetet med att hänvisa till den europeiska referensramen i praktiken?

I rekommendationen om den europeiska referensramen uppmanas medlemsländerna att koppla sina nationella referensramar eller system för kvalifikationer till den europeiska referensramen. Detta för att skapa en tydlig och öppen relation mellan medlemsländernas nationella kvalifikationsnivåer och de åtta nivåerna i den europeiska referensramen.

Eftersom den europeiska referensramen först och främst är ett översättningsverktyg inkluderas inte kvalifikationer direkt i den europeiska referensramen. Istället finns de med i de nationella referensramarna där deras nivåer och värde utomlands kan förstås med hänvisning till de åtta nivåerna i den europeiska referensramen. Denna översättning kommer att bli tydligare för medborgarna allteftersom den europeiska referensramens nivåer i ökad utsträckning anges i nationella utbildnings- och examensbevis och finns med i de nationella referensramarna.

Alla länder som vill koppla sina nationella kvalifikationsnivåer till den europeiska referensramen måste utarbeta en utförlig hänvisningsrapport som uppfyller de tio hänvisningskriterierna i bilaga III till den reviderade rekommendationen.

Hänvisningskriterierna bör säkerställa att de nationella referensramarna kopplas till den europeiska referensramen på ett sammanhängande och tydligt sätt. Kriterierna är också en hjälp vid struktureringen av hänvisningsrapporterna, som bör innehålla bidrag och skriftliga yttranden från nationella kvalitetssäkringsorgan och internationella experter.

Hänvisningskriterierna i den europeiska referensramen

1. Ansvarsområden och/eller rättslig behörighet för alla berörda nationella organ som deltar i hänvisningsprocessen fastställs tydligt och offentliggörs av de behöriga myndigheterna.
2. Det finns en tydlig och konkret koppling mellan kvalifikationsnivåerna i de nationella referensramarna och systemen för kvalifikationer och nivådeskriptoren i den europeiska referensramen för kvalifikationer.
3. De nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer och deras kvalifikationer bygger på principen och målet om läranderesultat och är kopplade till systemen för validering av icke-formellt och informellt lärande och, om lämpligt, till meritssystem.
4. Förfarandena för att inkludera kvalifikationer i de nationella referensramarna för kvalifikationer eller för att beskriva kvalifikationernas placering i det nationella kvalifikationssystemet är tydliga.
5. De nationella kvalitetssäkringssystemen för utbildning avser de nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer och är förenliga med de principer för kvalitetssäkring som fastställs i bilaga IV till rekommendationen om den europeiska referensramen.
6. Hänvisningsprocessen ska inbegripa ett godkännande från det behöriga kvalitetssäkringsorganet som visar att hänvisningsrapporten överensstämmer med gällande nationella överenskommelser, bestämmelser och rutiner för kvalitetssäkring.
7. Internationella experter ska delta i hänvisningsprocessen och hänvisningsrapporterna ska innehålla skriftliga yttranden om hänvisningsprocessen från minst två internationella experter från två olika länder.
8. Den behöriga myndigheten eller de behöriga myndigheterna ska certifiera kopplingen mellan de nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer och den europeiska referensramen för kvalifikationer. En utförlig rapport om hänvisningsprocessen, där varje kriterium ska behandlas separat, ska tillsammans med underlaget till rapporten offentliggöras av de behöriga myndigheterna, inbegripet den europeiska referensramens nationella samordningspunkter. Samma rapport kan användas för självcertifiering för referensramen för kvalifikationer för det europeiska området för högre utbildning, i enlighet med dess kriterier för självcertifiering.
9. Senast sex månader efter det att hänvisningsrapporten har offentliggjorts eller uppdaterats ska medlemsländerna och övriga deltagande länder offentliggöra hänvisningsrapporten och tillhandahålla relevant information för jämförelser på den berörda europeiska portalen.
10. Till följd av hänvisningsprocessen bör alla nyligen utfärdade handlingar som rör kvalifikationer som ingår i de nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer (t.ex. utbildningsbevis, examensbevis och kvalifikationstillägg) och/eller register över kvalifikationer som utfärdas av behöriga myndigheter innehålla en tydlig hänvisning, med hjälp av nationella referensramar eller system för kvalifikationer, till lämplig nivå i den europeiska referensramen för kvalifikationer.

Den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen och deras roll

Den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen bildades 2008 för att säkerställa en övergripande enhetlighet och främja öppenhet och förtroende för hänvisningsprocessen. Gruppens roll befastes i rekommendationen från 2017.

Gruppen leds av Europeiska kommissionen och består av nationella representanter (två per medlemsland och för var och en av de andra 11 deltagarländerna), aktörer från arbetsmarknaden, representanter från utbildningsområdet och civilsamhället samt Europarådet. Den får stöd av experter från Europeiskt centrum för utveckling av yrkesutbildning (Cedefop) och Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen (ETF).

Gruppen diskuterar varje hänvisningsrapport i detalj och ger återkoppling till de länder som lägger fram rapporterna. Presentationen av rapporterna och diskussionen om dem syftar till att öka kunskaperna om de nationella referensramarna och systemen för kvalifikationer mellan de länder som deltar i genomförandet av den europeiska referensramen för kvalifikationer. Syftet med den här processen är att få en realistisk förståelse för de nationella referensramarna för kvalifikationer och deras koppling till den europeiska referensramen, samt för de kvalifikationer som ingår i den nationella referensramen och för kvalitetssäkringsmekanismerna. I den här sakkunnigbedömningen spelar medlemmarna i den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen rollen som "kritiska vänner" och hjälper kollegor från andra länder att presentera sina system och kvalifikationer på ett tydligt sätt.

Ett land har kopplat sin nationella referensram till den europeiska referensramen när den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen anser att dess hänvisningsrapport är tillräckligt tydlig och tar hänsyn till samtliga av den europeiska referensramens tio hänvisningskriterier. Om den rådgivande gruppen inte anser att rapporten och de förklaringar som getts är tillfredsställande, kommer landet att ombes att förtydliga eller lämna in en reviderad rapport på ett annat av den rådgivande gruppens möten.

Som det centrala forumet för diskussion mellan kommissionen, medlemsländerna och andra aktörer om genomförandet av den europeiska referensramen spelar den rådgivande gruppen en viktig roll när det gäller att skapa förtroende mellan de länder som är involverade i den europeiska referensramen. Förtroendet fördjupas ytterligare genom organiserade aktiviteter av ömsesidigt lärande med fokus på särskilda teman.

Revideringen av rekommendationen om den europeiska referensramen i maj 2017

Upprättandet av den europeiska referensramen var startskottet till processen att göra kvalifikationer i Europa lättare att jämföra. År 2017 reviderades rekommendationen om den europeiska referensramen, vilket speglar ett starkt stöd från alla medlemsländer, för att inkludera nya aspekter som bidrar till att anpassa referensramen till dagens och framtidens utmaningar. Följande nya aspekter lades till:

- En uppmaning till medlemsländerna att se till att hänvisningarna i deras nationella referensramar till den europeiska referensramen hölls aktuell.
- Reviderade kvalitetssäkringsprinciper med fokus på kvalifikationer.
- Informationsutbyte och rådgivning medlemsländerna emellan i syfte att se till att de nivåer som tilldelats internationella kvalifikationer som tagits med i medlemsländernas nationella referensramar är konsekventa.
- Möjligheten att ta fram och tillämpa kriterier och förfaranden som gör det möjligt att jämföra tredjeländers referensramar för kvalifikationer med den europeiska referensramen.
- Rekommendationer som rör förbättrad kommunikation kring den europeiska referensramen.

Dessutom gjordes befintlig praxis tydligare genom att den inkluderades i rekommendationen (t.ex. kriterier och förfaranden för koppling till den europeiska referensramen).

Aktualisering av hänvisningar till den europeiska referensramen

Hänvisningsrapporterna visar en ögonblicksbild av situationen och kommer slutligen att bli inaktuella allteftersom de nationella referensramarna och systemen för kvalifikationer utvecklas. Det är därför som medlemsländerna i den reviderade rekommendationen uppmanas att se över och aktualisera sina hänvisningsrapporter när så behövs. Informationen i hänvisningsrapporterna ska vara korrekt och tydlig, eftersom detta direkt påverkar i vilken utsträckning den nationella referensramen väcker förtroende. På så sätt kommer översättningen av de nationella kvalifikationsnivåerna till nivåer i den europeiska referensramen fortsätta att vara relevant och förenlig med de nationella kvalifikationssystemen. Detta avgör också i vilken utsträckning den europeiska referensramen kan göra det lättare att jämföra och överföra kvalifikationer.

Kopplingen av nationella referensramar för kvalifikationer till den europeiska referensramen, och den jämförbarhet som denna möjliggör, påverkar också översynen och förnyandet av nationella kvalifikationer. Den process med ömsesidigt lärande som sker inom EU kan visa alla förändringar i utbildnings- och kvalifikationssystemet som kan vara till nytta för inlärarna.

Offentliggörande av hänvisningsrapporterna

Länder som har kopplat sina nationella referensramar till den europeiska referensramen uppmanas att offentliggöra resultaten från processen inom sex månader, både nationellt och på europeisk nivå. På europeisk nivå görs detta för närvarande via portalen för studier och kvalifikationer i Europa.

Länderna kan också göra informationen tillgänglig via sina nationella kvalifikationsdatabaser eller kvalifikationsregister genom att länka dem till portalen för studier och kvalifikationer i Europa. De kan också offentliggöra sina kvalifikationer på portalen europeiska färdigheter/kompetenser, kvalifikationer och yrken (Esco). Uppgifterna om kvalifikationerna måste innehålla nivån enligt den europeiska (och den nationella) referensramen samt information om läranderesultaten. Den offentliggjorda informationen gör kvalifikationerna lättillgängliga för enskilda, arbetsgivare, utbildningsanordnare, erkännandeorgan, och så vidare.

Den europeiska referensramens nivåer på utbildningsbevis och tillägg och i kvalifikationsregister

När länderna har kopplat sina nationella referensramar till den europeiska referensramen uppmanas de att lägga till en tydlig hänvisning till lämplig nivå i den europeiska referensramen i alla kvalifikationshandlingar som utfärdats av de behöriga myndigheterna (t.ex. utbildningsbevis, examensbevis och tillägg), och/eller i kvalifikationsregister. Att visa dessa nivåer på utbildnings- och examensintyg bidrar till att synliggöra den europeiska (och den nationella) referensramen för enskilda och arbetsgivare.

Den europeiska referensramens kvalitetssäkringsprinciper

Det är mycket viktigt att det finns förtroende för kvaliteten och nivån hos kvalifikationer som innehåller en hänvisning till en nivå i den europeiska referensramen för att rörligheten över sektoriella och geografiska gränser ska kunna främjas. Detta gör kvalitetssäkring nödvändig. I 2017 års rekommendation skärptes den europeiska referensramens kvalitetssäkringsprinciper, vilka uttrycks på följande sätt:

- Medlemsstaterna bör säkerställa att kvalifikationer motsvarande en nivå inom den europeiska referensramen stämmer överens med de gemensamma principer för kvalitetssäkring som anges i bilaga IV, utan att detta påverkar de nationella kvalitetssäkringsprinciper som tillämpas på nationella kvalifikationer.
- Den europeiska referensramens hänvisningskriterier 5 och 6 rör kvalitetssäkring. Kriterium 5 kräver att de nationella kvalitetssäkringssystemen för utbildning avser de nationella referensramarna eller systemen för kvalifikationer och är förenliga med de principer för kvalitetssäkring som fastställs i bilaga IV till rekommendationen. I kriterium 6 fastslås att hänvisningsprocessen ska inbegripa ett godkännande från det behöriga kvalitetssäkringsorganet som visar att hänvisningsrapporten överensstämmer med gällande nationella överenskommelser, bestämmelser och rutiner för kvalitetssäkring.

- Bilaga IV till rekommendationen innehåller tio principer för kvalitetssäkring av kvalifikationer som ingår i de nationella referensramar eller system för kvalifikationer som hänförs till den europeiska referensramen. I dessa principer anges att alla kvalifikationer som motsvarar en nivå inom den europeiska referensramen bör kvalitetssäkras i syfte att stärka förtroendet för deras kvalitet och nivå. Principerna är förenliga med de två befintliga europeiska referensramarna för kvalitetssäkring: europeiska standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG) och europeisk referensram för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (Eqavet).

Principer för kvalitetssäkring av kvalifikationer som innehåller en hänvisning till en nivå inom den europeiska referensramen

Kvalitetssäkring av kvalifikationer som innehåller en hänvisning till en nivå inom den europeiska referensramen bör, i överensstämmelse med nationella förhållanden och med hänsyn till skillnader mellan olika sektorer, uppfylla följande villkor:

- Både utformningen av kvalifikationer och tillämpningen av strategin baserad på läranderesultat (principen om läranderesultat) bör omfattas.
 - En giltig och tillförlitlig bedömning enligt överenskomna och tydliga läranderesultat baserade på standarder bör säkerställas och certifieringsprocessen omfattas.
 - System och förfaranden för återkoppling för kontinuerliga förbättringar bör ingå.
 - Alla berörda parter bör delta i alla stadier i processen.
 - Konsekventa utvärderingsmetoder, självbedömning och extern granskning bör ingå.
 - Den bör vara en integrerad del i den interna styrningen, inbegripet utkontrakterad verksamhet, i organ som utfärdar kvalifikationer som innehåller en hänvisning till en nivå i den europeiska referensramen.
 - Den bör bygga på tydliga och mätbara mål, standarder och riktlinjer.
 - Den bör stödjas av tillräckliga resurser.
 - Den bör omfatta en regelbunden översyn av befintliga externa tillsynsorgan eller tillsynsmyndigheter som utför kvalitetssäkring.
 - Den bör innefatta utvärderingsresultat som det går att få elektronisk tillgång till.
-

Den europeiska referensramen och meritssystemen

Genom tillämpning av en strategi baserad på läranderesultat (principen om läranderesultat) bör den europeiska referensramen och de nationella referensramarna på ett bättre sätt stödja enskilda personer när de rör sig i) mellan olika utbildningsnivåer, ii) inom och mellan olika utbildningssektorer, iii) mellan utbildning och arbetsmarknaden, och iv) inom eller över gränser.

Enligt den reviderade rekommendationen kom medlemsländerna överens om att om nationella referensramar innehåller eller är kopplade till meritssystem, måste man fortsätta arbetet med dessa på ett samordnat sätt för att underlätta övergångar och vidareutveckling. Sju principer har därför utarbetats som är förenliga med befintliga öppenhetsverktyg för meritssystem som till exempel det europeiska systemet för överföring av studiemeriter (ECTS) inom den högre utbildningen och det europeiska systemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen (Ecvet).

Den europeiska referensramen och referensramen för kvalifikationer i det europeiska området för högre utbildning

Den europeiska referensramen är förenlig med referensramen för kvalifikationer i det europeiska området för högre utbildning och dess nivådeskriptorer. Utbildningsministrarna i den mellanstatliga Bologna processen fattade beslut om referensramen 2005. Med undantag för Kosovo⁴ deltar alla länder som är med i den europeiska referensramen i Bologna processen. Den korta utbildningen (som kan kopplas till eller ingår i den första nivån) och den första, andra och tredje nivån i referensramen motsvarar nivåerna 5–8 i den europeiska referensramen.

De flesta av länderna som har kopplat sina nationella referensramar till den europeiska referensramen har utarbetat en rapport som även innehåller en självcertifiering för referensramen för kvalifikationer i det europeiska området för högre utbildning.

4 Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/99 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring

Deskriptorer som definierar nivåerna i den europeiska referensramen för kvalifikationer

Kunskap

I samband med den europeiska referensramen beskrivs kunskap som teoretisk eller faktabaserad

Färdigheter

I samband med den europeiska referensramen beskrivs färdigheter som kognitiva (inbegriper användning av logiskt, intuitivt och kreativt tänkande) och praktiska (inbegriper manuell skicklighet och användning av metoder, material, verktyg och redskap)

Nivå 1	Grundläggande allmän kunskap	Grundläggande färdigheter för att utföra enkla uppgifter
Nivå 2	Grundläggande faktabaserad kunskap inom ett arbets- eller studieområde	Grundläggande kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för att använda relevant information för att utföra uppgifter och lösa rutinmässiga problem med hjälp av enkla regler och verktyg
Nivå 3	Kunskap om fakta, principer, processer och allmänna begrepp inom ett arbets- eller studieområde	En rad kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för att utföra uppgifter och lösa problem genom att välja och tillämpa grundläggande metoder, verktyg, material och information
Nivå 4	Faktabaserad och teoretisk kunskap i breda sammanhang inom ett arbets- eller studieområde	En rad kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för lösningar på specifika problem inom ett arbets- eller studieområde
Nivå 5	Övergripande, specialiserad, faktabaserad och teoretisk kunskap inom ett arbets- eller studieområde samt medvetenhet om gränserna för denna kunskap	Omfattande kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för att utarbeta kreativa lösningar på abstrakta problem
Nivå 6	Avancerade färdigheter inom ett arbets- eller studieområde som inbegriper kritisk förståelse för teorier och principer	Avancerad kompetens som visar på behärskning av ämnet och innovation, vilka behövs för att lösa komplicerade och oförutsägbara problem inom ett specialiserat arbets- eller studieområde
Nivå 7	Mycket specialiserad kunskap, delvis i spetsen för kunskapen inom ett arbets- eller studieområde, som grund för eget tänkande och/eller forskning Kritisk medvetenhet om kunskapsfrågor inom ett område och i beröringspunkterna mellan olika områden	Specialiserade problemlösningsfärdigheter som behövs inom forskning och/eller innovation för att utveckla ny kunskap och nya metoder och integrera kunskap från olika områden
Nivå 8	Kunskap på den mest avancerade nivån inom ett arbets- eller studieområde och i berörings punkterna mellan olika områden	De mest avancerade och specialiserade färdigheterna och teknikerna, inbegripet den överblick och bedömning som behövs för att lösa kritiska problem inom forskning och/eller innovation och för att utvidga och omdefiniera befintlig kunskap eller yrkespraxis

Ansvar och självständighet

I samband med den europeiska referensramen beskrivs ansvar och självständighet som inlärares förmåga att tillämpa kunskap och färdigheter självständigt och ansvarsfullt

Arbetar eller studerar under direkt övervakning i ett strukturerat sammanhang	Nivå 1
Arbetar eller studerar under övervakning, med viss självständighet	Nivå 2
Ansvarar för fullgörandet av arbets- eller studieuppgifter Anpassar vid problemlösning det egna beteendet efter omständigheterna	Nivå 3
Arbetar under självledning enligt riktlinjerna i arbets- eller studiesammanhang som vanligtvis är förutsägbara men kan ändras Övervakar andras rutinarbete, med visst ansvar för bedömning och förbättring av arbets- eller studieverksamhet	Nivå 4
Leder och övervakar arbets- eller studieverksamhet där oförutsägbara förändringar förekommer Granskar och förbättrar eget och andras resultat	Nivå 5
Leder komplexa tekniska eller specialiserade verksamheter eller projekt och har beslutsansvar i oförutsägbara arbets- eller studiesammanhang Ansvarar för individers och grupper yrkesutveckling	Nivå 6
Leder och omvandlar arbets- eller studiesammanhang som är komplexa, oförutsägbara och kräver nya strategier Ansvarar för att bidra till yrkesrelaterad kunskap och praxis och/eller för att granska arbetslagens strategiska prestationer	Nivå 7
Uppvisar betydlig auktoritet, innovation, självständighet, akademisk och yrkesrelaterad integritet samt varaktigt engagemang för utveckling av nya idéer eller processer i spetsen för arbets- eller studiesammanhang, inbegripet forskning	Nivå 8

Hur kan den europeiska referensramen användas och vem har nytta av den?

Den europeiska referensramen kom till av ett antal orsaker. Referensramens huvudsyfte är att hjälpa enskilda medborgare att utbilda sig och utöva ett yrke, men den är också ett stöd för att förbättra riktlinjer och rutiner för aktörer på utbildnings- och sysselsättningsområdet. Som en genomgripande och omfattande referensram för kvalifikationer som inbegriper alla typer och nivåer har den europeiska referensramen många användare. Det rör sig om allt från enskilda, arbetsgivare, fackliga organisationer, utbildningsanordnare och organ som arbetar med erkännande av kvalifikationer till offentliga myndigheter och internationella organisationer.

Här nedan sammanfattas en del av den upplevda och förväntade nyttan för olika målgrupper.

Den europeiska referensramen främjar karriärer på arbetsmarknaden

Kvalifikationer ger tillträde till arbeten och utgör den grund som innehavaren bygger sin karriär på. För att en person ska få ett jobb, eller röra sig mellan jobb, krävs det att arbetsgivare och andra aktörer på arbetsmarknaden förstår personens kvalifikationer, bedömer dem rättvist och värderar dem korrekt. Därför är det av största vikt att kvalifikationerna kan visa vad dess innehavare vet, förstår och kan göra.

Användningen av läranderesultat för att beskriva kvalifikationer, och införandet av europeiska och nationella kvalifikationsnivåer i själva kvalifikationsdokumentet gör det lättare för arbetsgivare att tolka den sökandes kvalifikationer.

Den europeiska referensramen gör det möjligt för arbetsgivare att bättre bedöma kvalifikationer från andra länder och från institutioner som de inte känner till. De kan bättre förstå de sökandes nivåer, jämföra deras kvalifikationer med nationella kvalifikationer, förstå vilken relevans dessa kvalifikationer har och se hur läranderesultatet svarar mot företagets eller sektorns behov.

Med den europeiska referensramen kan arbetsgivare behandla Europa som ett sammanhängande kvalifikationsområde. Detta minskar hindren för arbetskraftens rörlighet, bidrar till att befintlig kunskap, färdigheter och kompetens används på ett bättre sätt, och förbättrar matchningen mellan tillgången och efterfrågan på arbetskraft.

Den europeiska referensramen främjar ett gemensamt språk mellan utbildning och arbetsmarknaden

Genom att främja övergången till läranderesultat kan den europeiska referensramen också underlätta en dialog om behoven på arbetsmarknaden och vad utbildningssystemen tillhandahåller. En strukturerad dialog som använder läranderesultat som gemensamt språk bidrar till att stärka kvalifikationers relevans och göra dem mer attraktiva.

Den europeiska referensramen och de nationella referensramarna fungerar som en karta som hjälper inlärare att fatta beslut om vidareutbildning

Eftersom den europeiska referensramen är nära knuten till de nationella referensramarna i 39 EU-länder⁵, utgör den en övergripande karta över alla typer och nivåer av kvalifikationer i Europa. Genom att det blir allt lättare att få tillgång till referensramarna genom nationella kvalifikationsdatabaser kan inlärare använda dem för att hitta nivån på en viss kvalifikation och hur den hänger samman med andra kvalifikationer. Den europeiska referensramen är relevant för olika inlärargrupper eftersom den fungerar som en karta som kopplar samman olika nationella referensramar. Den ger en lättillgänglig överblick över kvalifikationer och utbildningsvägar för att skaffa sig dessa kvalifikationer. Personer som vill vidareutbilda sig kan använda referensramarna som en utgångspunkt för att hitta information om relevanta kurser och program.

Den europeiska referensramen och de nationella referensramarna underlättar livslångt lärande

Att öppna kvalifikationer för en större mångfald av inlärningserfarenheter, till exempel från arbete och fritid, är mycket viktigt för att främja livslångt lärande. Strategin baserad på läranderesultat (principen om läranderesultat) gör det möjligt att ta hänsyn till erfarenheter som har förvärvats utanför den formella utbildningen.

Validering av icke-formellt och informellt lärande i Europa

De flesta europeiska länder har vid det här laget infört arrangemang för validering av icke-formellt och informellt lärande. Dessa arrangemang gör det möjligt för inlärare att få sin tidigare inlärning identifierad, bedömd och, om den uppfyller de överenskomna kraven och standarderna, erkänd som en del av en kvalifikation eller som en fullständig kvalifikation. Detta är viktigt för människor då man undviker dubbelarbete och räknar med skilda och rika inlärningserfarenheter⁶.

Flexibla utbildningsvägar är en viktig förutsättning för att kunna underlätta ett livslångt lärande. Systemen för att föra över och ackumulera meriter är en del av denna strategi. Den europeiska referensramen och dess strategi baserad på läranderesultat (principen om läranderesultat) stödjer att meriter överförs och ackumuleras. Tillsammans med valideringen av icke-formellt och informellt lärande kan den direkt underlätta livslångt lärande.

5 2018-80078-0-1, med deadline 6.12.2018

6 2018-80078-0-1, med deadline 6.12.2018

Kvalifikationer som innehåller en hänvisning till en nivå inom den europeiska referensramen är betrodd valuta

Det kan vara svårt att uppskatta utländska kvalifikationers värde och relevans eftersom utbildningssystemen skiljer sig åt länder emellan. Därför finns det en risk att kvalifikationer inte får en rättvis bedömning och värdering. Samma problem kan uppstå när kvalifikationer från olika utbildningssektorer och utbildningsinstitutioner kombineras.

Nivåerna i den europeiska referensramen anges allt oftare i nationella utbildnings- och examensbevis i hela Europa, vilket gör det möjligt att se hur en viss kvalifikation hänger ihop med andra kvalifikationer i ett större europeiskt sammanhang. Det systematiska och långsiktiga samarbetet mellan länderna genom den europeiska referensramen och de nationella referensramarna, som har en grindvaktsfunktion för kvalitetssäkrade kvalifikationer, är en garanti för att det går att ha förtroende för dessa nivåer inom hela EU. Följaktligen kan människor lättare skilja mellan kvalifikationer som de kan ha förtroende för och sådana som de inte kan ha förtroende för, eller som är falska. På detta sätt fungerar den europeiska referensramen även som en sorts "konsumentskydd".

Den europeiska referensramen gör det enklare att erkänna kvalifikationer

Den europeiska referensramen gör det lättare att erkänna kvalifikationer genom att den främjar användandet av läranderesultat, vilket gör det möjligt för innehavare och mottagare av kvalifikationer att direkt bedöma den berörda kvalifikationens innehåll, nivå och övergripande egenskaper.

Den europeiska referensramen samverkar med andra europeiska och internationella instrument som stödjer erkännandet av kvalifikationer. Medan dessa instrument antingen är inriktade på reglerade och/eller akademiska kvalifikationer stödjer den europeiska referensramen erkännande av lärande för alla kvalifikationer.

Europeiska och internationella instrument som stödjer erkännandet av kvalifikationer

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG handlar om erkännandet av yrkeskvalifikationer inom EU och gör det möjligt för yrkesutövare att flytta över gränser och utöva sina yrken eller tillhandahålla tjänster utomlands⁷.
- Lissabonkonventionen (konventionen om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen)⁸ är ett internationellt avtal som förvaltas av Unesco och Europarådet och som möjliggör erkännande av akademiska kvalifikationer i och utanför Europa.
- Enic/Naric-nätverket⁹ är ett nätverk bestående av nationella center som har inrättats för att direkt stödja institutioner och invånare med erkännande av akademiska kvalifikationer.

7 2018-80078-0-1, med deadline 6.12.2018

8 <https://rm.coe.int/168007f2c7>, <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/sveriges-internationella-overenskommelser/2001/01/so-200146/>

9 <http://www.enic-naric.net/>

Den europeiska referensramen stödjer andra verktyg för öppenhet inom EU

Kommissionen har i nära samarbete med medlemsländerna tagit fram en rad verktyg som under det senaste årtiondet har varit ett stöd i moderniseringen av EU:s utbildningssystem. Dessa verktyg främjar människors geografiska och livslånga lärande genom sitt fokus på behovet att göra färdigheter och kvalifikationer tydligare och mer jämförbara. Perspektivet med läranderesultat kan ses som det kitt som håller ihop dessa verktyg. Genom detta perspektiv kan skilda nationella lösningar respekteras samtidigt som det gör det möjligt för länderna att arbeta tillsammans.

Många av dessa verktyg vänder sig direkt till allmänheten, vilket är fallet med Europass och meritssystemen för högre utbildning (ECTS) och för yrkesutbildning (Ecvet). Medan Europass stödjer enskilda i deras utbildning och karriärer underlättar meritssystemen flexibla utbildningsvägar och ett livslångt lärande.

En annan grupp verktyg stödjer de nationella myndigheternas och institutionernas arbete, och inriktar sig indirekt på enskilda människors behov. Detta gäller för en rad initiativ om karriärrådgivning och validering av lärande, där EU-initiativ uppmuntrar till att inrätta nationella system och utbyta metoder. Syftet med verktygen som stödjer samarbete kring kvalitetssäkring inom den högre utbildningen (ESG) och inom yrkesutbildning (Eqavet) är att öka förtroendet och öppenheten länder emellan. Kommissionen har dessutom, i och med införandet av Esco-klassificeringen, skapat en terminologi som stödjer en inriktning på läranderesultat och en stärkt dialog mellan aktörer inom utbildning och arbetsmarknad.

Vilken påverkan har den europeiska referensramen haft så här långt?

Översikt

Sedan 2008 har 39 länder deltagit i den europeiska referensramen. Denna siffra omfattar, utöver EU:s 28 medlemsländer, även 11 länder som inte är EU-medlemmar (Albanien, Bosnien och Hercegovina, Nordmakedonien, Island, Kosovo¹⁰, Liechtenstein, Montenegro, Norge, Schweiz, Serbien och Turkiet).

I dagsläget har 35 länder (27 EU-länder och 8 länder som inte är EU-medlemmar) kopplat sina nationella referensramar till den europeiska referensramen. Detta innebär att det har etablerats en tydlig koppling mellan nationella nivåer och EU:s nivåer. De flesta hänvisningsrapporterna har också offentliggjorts på portalen för studier och kvalifikation i Europa¹¹.

För att få till ett fullständigt genomförande och för att väcka allmänhetens medvetenhet bör länderna agera så att deras kvalifikationer innehåller en tydlig hänvisning till den lämpliga nivån inom den europeiska referensramen. De europeiska nivåerna bör anges på kvalifikationshandlingarna och i kvalifikationsdatabaserna eller kvalifikationsregistren så att kvalifikationerna blir mer tydliga och jämförbara. Nivåernas synlighet är en viktig del i framgången med den europeiska referensramens genomförande.

För närvarande anger 23 länder som är kopplade till den europeiska referensramen dess nivåer på utbildnings- eller examensbevis eller Europass-tillägg, medan 17 länder anger dessa nivåer i kvalifikationsdatabaser eller kvalifikationsregister. Ett antal länder arbetar nu för att koppla sina databaser till portalen för studier och kvalifikation i Europa. De kan också koppla sina kvalifikationer till Esco-portal¹².

Utarbetandet av nationella referensramar och övergången till läranderesultat

Den europeiska referensramen har haft en stor inverkan på utarbetandet av nationella referensramar i Europa. I dagsläget har 43 nationella referensramar inrättats, jämfört med de 3 som fanns innan den första rekommendationen om den europeiska referensramen antogs 2008.

De flesta länder har infört en referensram med åtta nivåer, även om vissa har fler eller färre nivåer (till exempel har den franska referensramen 5 nivåer, den irländska 10 och den skotska 12). Ett antal länder använder också undernivåer, vilket ses som viktigt för att kunna tillgodose vissa aktörers intressen och ibland förena den europeiska referensramen med nivåer som används av tradition i vissa länder.

Medan fokus under den europeiska referensramens tidiga stadier främst låg på att inrätta nationella referensramar för att kunna koppla dem till den europeiska referensramen, är många nationella referensramar för närvarande inriktade på att sätta nivåer på enskilda kvalifikationer och att granska kvalifikationer. Genom utarbetandet av nationella referensramar har den europeiska referensramen därför bidragit till att de nationella kvalifikationssystemen har blivit tydligare.

10 Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/99 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

11 <https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

12 <http://ec.europa.eu/esco>

Dialog mellan aktörer

En annan effekt har varit att intressenter på utbildnings- och arbetsmarknadsområdet och olika aktörer på utbildningsområdet har involverats och att en dialog har skapat dem emellan. Med inspiration från den europeiska referensramen är nästan alla nationella referensramar som har kopplats till den europeiska genomgripande referensramar som omfattar ett stort spektrum av kvalifikationer. Som en följd har flera länder upprättat permanenta strukturer för dialog som innefattar offentliga myndigheter, högre utbildning, yrkesutbildning, arbetsmarknadens parter och organisationer från civilsamhället.

De nationella referensramarna och högre yrkesutbildning

Genomförandet av den europeiska referensramen och denna dialog har i vissa länder resulterat i en högre nivå av jämförelse mellan yrkesutbildningen och högre utbildning. Deskriptorerna inom den europeiska referensramen är neutrala vad gäller akademisk utbildning och yrkesutbildning, och föreskriver inte på vilken nivå olika typer av kvalifikationer borde läggas. Genomförandet av den europeiska referensramen visar att yrkesorienterade kvalifikationer också kan hänvisas till nivåerna 5–8 (t.ex. kopplas den tyska och den österrikiska kvalifikationen hantverksmästare till nivå 6, medan den schweiziska referensramen uttryckligen är utformad efter denna princip).

Koppla referensramar för kvalifikationer till validering av icke-formellt och informellt lärande

I rekommendationen om validering av icke-formellt och informellt lärande från 2012 sågs kopplingen till de nationella referensramarna för kvalifikationer som viktig för det fortsatta genomförandet av valideringsarrangemang i Europa. I 2016 års uppdatering av den europeiska inventeringen om validering¹³ bekräftades det att länderna ger hög prioritet åt att koppla referensramar till arrangemang för validering. Genom sitt fokus på läranderesultat fungerar den europeiska referensramen och de nationella referensramarna som en referenspunkt för att identifiera, dokumentera, bedöma och erkänna lärande i icke-formella och informella sammanhang.

Kvalifikationer som utfärdats utanför den formella utbildningen

De flesta europeiska nationella referensramar inbegriper kvalifikationer som erbjuds inom den formella utbildningen (t.ex. yrkesutbildningen och den högre och den allmänna utbildningen). Dessa kvalifikationer regleras och utfärdas av nationella myndigheter. Det blir dock allt vanligare att länderna öppnar sina referensramar för kvalifikationer och inkluderar kvalifikationer inom vidareutbildningen, vilka ofta utfärdas utanför det formella nationella kvalifikationssystemet.

Påverkan på världsnivå

Den europeiska referensramen och dess nivådeskriptorer har varit en källa till inspiration för utarbetandet av referensramar för kvalifikationer världen över. I dagsläget existerar över 150 nationella referensramar för kvalifikationer eller är under utveckling¹⁴. En positiv bieffekt av att den europeiska referensramen är relativt välkänd utanför Europa har varit att organ som arbetar med att erkänna kvalifikationer har lättare att förstå kvalifikationerna, vilket gör att det blir lättare att erkänna dem.

13 <http://www.cedefop.europa.eu/sv/events-and-projects/projects/validation-non-formal-and-informal-learning/european-inventory>
14 <https://publications.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/406d3baf-deef-11e7-9749-01aa75ed71a1/language-SV>

Vad händer i framtiden?

Revideringen av rekommendationen om den europeiska referensramen för kvalifikationer i maj 2017 gav ny energi åt processen med referensramen. I rekommendationen uppmanas medlemsländerna att vid behov se över och uppdatera sin hänvisning till den europeiska referensramen, vilket bidrar till att säkerställa att den information som ligger till grund för hänvisningen är korrekt, tydlig och speglar alla relevanta förändringar inom länderna. Samtidigt kvarstår själva kärnan i processen med referensramen, nämligen att koppla de nationella referensramarna och deras nivåer till den europeiska referensramen.

Den reviderade rekommendationen är ett viktigt steg i den europeiska referensramens mognadsprocess. Medan den europeiska referensramens tidiga stadier främst var inriktade på att koppla de nationella referensramarna för kvalifikationer till den gemensamma referensramen, kännetecknas processen nu av att kvalifikationer läggs in i referensramarna. Alla kvalifikationer i referensramar som hänvisar till den europeiska referensramen bör uppfylla de gemensamma kvalitetssäkringsprinciperna i bilaga IV till rekommendationen.

När det gäller den europeiska referensramen kommer ett nytt arbetsområde att bestå i att upprätta förfaranden för att sätta nivåer på internationella kvalifikationer som inkluderats i nationella referensramar. Inom detta arbetsområde kommer informationsutbyte och rådgivning medlemsländer emellan att vara avgörande för enhetligheten.

Den reviderade rekommendationen öppnar även för ett möjligt samarbete med länder utanför EU för att göra det möjligt att jämföra deras (nationella eller regionala) referensramar för kvalifikationer med den europeiska referensramen. Ett sådant samarbete skulle kunna göra det lättare att jämföra europeiska kvalifikationer med kvalifikationer från länder utanför EU, och underlätta rörligheten, både för EU-invånare och för personer från länder utanför EU.

Inom den närmaste framtiden kommer ytterligare arbete också att göras vad gäller beskrivningen, användningen och tillämpningen av läranderesultat för att öka tydligheten och förståelsen för kvalifikationer samt deras jämförbarhet.

Kommunikationen ska förbättras för att man lättare ska nå ut till arbetsgivare, utbildningsanordnare, inlärare, anställda och andra aktörer, och informera dem om fördelarna med den europeiska referensramen och de nationella referensramarna. För att visa på mervärdet med den europeiska referensramen och stimulera till användning av den understryker den reviderade rekommendationen även i fortsättningen vikten av att ange lämpliga nivåer i den europeiska referensramen på kvalifikationsdokumenten.

Slutligen är den europeiska referensramen utrustad för att kunna hantera framtida utveckling inom utbildning och arbete. Som en anpassning till dagens digitala värld kan nivåerna i den europeiska referensramen även visas i kvalifikationsdatabaserna. Dessutom innehåller den reviderade rekommendationen en gemensam uppsättning datafält för elektroniskt offentliggörande av information om kvalifikationer som innehåller en hänvisning till en nivå inom den europeiska referensramen. Detta kommer att hjälpa alla inblandade att hålla jämna steg med nya sätt att dela och länka information, till nytta för inlärare, anställda, arbetssökande och arbetsgivare. Arbetet med att se till att information om kvalifikationer finns tillgänglig och offentliggjord på EU:s portaler kommer också att fortsätta och anpassas till morgondagens behov.

Akronymer

Europeiskt centrum för utveckling av yrkesutbildning	Cedefop
Europeiska systemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen	ECVET
Europeiska systemet för överföring av studiemeriter	ECTS
Europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande	EQF
Europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning	EQAVET
Europeiska färdigheter/kompetenser, kvalifikationer och yrken	ESCO
Europeiska standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning	ESG
Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen	ETF
Europeiska unionen	EU
Nationella referensramar för kvalifikationer	NQF
Yrkesutbildning	VET

Kontakta EU

Det finns hundratals Europa direkt-kontor i hela EU.

Hitta ditt närmaste kontor på https://europa.eu/european-union/contact_sv

På telefon eller via e-post

Tjänsten Europa direkt svarar på dina frågor om EU.

Kontakta tjänsten på något av följande sätt:

- Ring det avgiftsfria telefonnumret 00 800 6 7 8 9 10 11 (en del operatörer kan ta betalt för samtalet).
- Ring telefonnumret +32 22999696.
- Mejla via sidan https://europa.eu/european-union/contact_sv

Hitta information om EU på nätet

På Europa-portalen finns det information om EU på alla officiella EU-språk

https://europa.eu/european-union/index_sv

EU-publikationer

Du kan ladda ner eller beställa EU-publikationer, gratis eller till en kostnad, på <https://publications.europa.eu/sv/publications>. Om du behöver flera kopior av en gratispublikation kan du kontakta Europa direkt eller ditt lokala informationskontor (https://europa.eu/european-union/contact_sv).

EU-lagstiftning och andra rättsliga handlingar

Rättsliga handlingar från EU, inklusive all EU-lagstiftning sedan 1952, finns på alla officiella EU-språk på EUR-Lex <http://eur-lex.europa.eu>

Öppna data från EU

På EU:s portal för öppna data (<http://data.europa.eu/euodp/sv>) finns dataserier från EU. Dataserierna får laddas ned och användas fritt för kommersiella och andra ändamål.

Syftet med den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande (nedan kallad den europeiska referensramen) är att göra människors kvalifikationer tydligare och lättare att jämföra och överföra. Denna broschyr har getts ut för att uppmärksamma den europeiska referensramens 10-årsdag och ger en överblick över referensramen i allmänhet, hur den kan användas och vem som har nytta av den. Den belyser också vilka framsteg som har gjorts tack vare den europeiska referensramen under de senaste tio åren och blickar in i framtiden.

Du kan ladda ner våra publikationer eller börja prenumerera utan kostnad på <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=93&langId=sv>

För att regelbundet få nyheter om Generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering, registrera dig för det gratis nyhetsbrevet på <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=371&langId=sv>

@socialeurope

@EU_Social

